

Suvestinė redakcija nuo 2018-07-28 iki 2019-10-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2013, Nr. [120-6091](#), i. k. 1132210ISAK1/V-1038

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LAIVŲ BALASTINIO VANDENS IR NUOSĖDŲ VALDYMO IR KONTROLĖS
PRIEMONIŲ, SKIRTŲ IŠVENGTI KENKSMINGŲJŲ IR LIGAS SUKELIANČIŲ
VANDENS ORGANIZMŲ, PATVIRTINIMO**

2013 m. lapkričio 14 d. Nr. 3-577/D1-841/V-1038
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatymo 10 straipsniu:
Preambulės pakeitimai:

Nr. [3-438\(1.5 E\)/D1-757/V-1184](#), 2015-10-23, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-16987

1. T v i r t i n a m e Laivų balastinio vandens ir nuosėdų valdymo ir kontrolės priemonės, skirtas išvengti kenksmingųjų ir ligas sukeliančių vandens organizmų (pridedama).

2. N u s t a t o m e, kad šis įsakymas įsigalioja 2014 m. gegužės 1 d., išskyrus šiuo įsakymu patvirtintų Laivų balastinių vandenų ir nuosėdų valdymo ir kontrolės priemonių, skirtų išvengti kenksmingųjų ir ligas sukeliančių vandens organizmų, 5, 6, 7, 13 ir 15 punktus, kurie įsigalioja 2014 m. lapkričio 1 d.

3. P a v e d a m e:

3.1. Lietuvos transporto saugos administracijai:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

3.1.1. tikrinti laivų balastinio vandens registravimo žurnalus, balastinio vandens valdymo planus ir kitus dokumentus, susijusius su balastinio vandens valdymu;

3.1.2. nustačius, kad pateikti tikrinti dokumentai neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų, nedelsiant šią informaciją perduoti Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

3.1.3. vadovaujantis nustatytais laivų kontrolės procedūromis imtis priemonių, kad laivų tikrinimo metu nustatyti trūkumai būtų pašalinti;

3.1.4. bendradarbiauti su suinteresuotomis ir kitų valstybių kontroliuojančiomis institucijomis siekiant, kad į aplinką nebūtų neteisėtai išleidžiami laivų balastiniai vandenys ir nuosėdos;

3.2. AAD:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

3.2.1. teikti siūlymus Lietuvos Respublikos jūrų uostų (toliau – uostai) terminalams dėl balastinio vandens nuosėdų priėmimo įrenginių ar kito nuosėdų priėmimo mechanizmo atitikties tobulinimo atsižvelgiant į Tarptautinės jūrų organizacijos rekomendacijas;

3.2.2. kartu su uostų administracijomis ir Lietuvos transporto saugos administracija spręsti problemas, kylančias užtikrinant balastinio vandens nuosėdų priėmimo mechanizmą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

3.2.3. kontroliuoti uostų terminalų, kuriuose yra balastinio vandens nuosėdų priėmimo įrenginiai, veiklą;

3.2.4. bendradarbiauti su suinteresuotomis ir kitų valstybių kontroliuojančiomis institucijomis siekiant, kad į aplinką nebūtų neteisėtai išleidžiami laivų balastiniai vandenys ir nuosėdos;

3.3. Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

3.3.1. gavus informaciją apie nustatytus balastinio vandens ir nuosėdų valdymo pažeidimus, įvertinti su tuo susijusius dokumentus užkrečiamųjų ligų rizikos atžvilgiu ir prireikus teikti siūlymus dėl užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės;

3.3.2. bendradarbiauti su suinteresuotomis ir kitų valstybių kontroliuojančiomis institucijomis siekiant, kad į aplinką nebūtų neteisėtai išleidžiami laivų balastiniai vandenys ir nuosėdos.

SUSISIEKIMO MINISTRAS

RIMANTAS SINKEVIČIUS

APLINKOS MINISTRAS

VALENTINAS MAZURONIS

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

VYTENIS POVILAS ANDRIUKAITIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro,
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro,
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro

2013 m. lapkričio 14 d.

įsakymu Nr. 3-577/D1-841/V-1038

LAIVŲ BALASTINIO VANDENS IR NUOSĖDŲ VALDYMO IR KONTROLĖS PRIEMONĖS, SKIRTOS IŠVENGTI KENKSMINGŲJŲ IR LIGAS SUKELIANČIŲ VANDENS ORGANIZMŲ

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Laivų balastinio vandens ir nuosėdų valdymo ir kontrolės priemonės, skirtos išvengti kenksmingųjų ir ligas sukeliančių vandens organizmų (toliau – priemonės), nustato laivų balastinių vandenų ir balastinio vandens nuosėdų valdymo ir kontrolės reikalavimus siekiant sumažinti ir pašalinti dėl kenksmingųjų ir ligas sukeliančių vandens organizmų perkėlimo atsiradusią riziką aplinkai, žmonių sveikatai, nuosavybei ir ištekliams, taip pat išvengti nepagrįsto laivų sulaikymo, sustabdymo ar kito judėjimo apribojimo.

2. Priemonės taikomos visiems Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotiems, taip pat su užsienio valstybių vėliava į Lietuvos Respublikos jūrų uostus (toliau – uostai) ir iš jų plaukiantiems laivams, turintiems balastinio vandens talpyklas, išskyrus priemonių 3 punkte nurodytas išimtis.

3. Priemonės netaikomos:

3.1. tik Baltijos jūros rajone ar Lietuvos Respublikos jūros rajone plaukiojantiems laivams;

3.2. karo ir kitiems valstybinį statusą turintiems laivams;

3.3. nuolatinį (neišleidžiamą) balastinį vandenį hermetiškose talpyklose plukdantiems laivams;

3.4. laivams, kurie nepritaikyti balastinio vandens plukdymui ar negali jo plukdyti dėl savo konstrukcijos;

3.5. pramoginiams laivams, kurių ilgis iki 50 metrų ir kurie naudojami tik poilsiui ir varžyboms;

3.6. paieškai ir gelbėjimui skirtiems laivams ir laivams, kurių didžiausia balastinio vandens talpa yra 8 kubiniai metrai;

3.7. paimant balastinį vandenį ar balastinio vandens nuosėdas, kai tai būtina siekiant užtikrinti laivo saugumą susidarius avarinei situacijai ar prireikus gelbėti gyvybę jūroje;

3.8. atsitiktinio balastinio vandens ir (ar) balastinio vandens nuosėdų išleidimo ar patekimo į jūros aplinką atvejais, kai tai įvyksta dėl laivui ar jo įgulai padarytos žalos, jei buvo imtasi visų būtinų atsargumo priemonių iki ir po žalos padarymo ar žalos ar išleidimo nustatymo, siekiant užkirsti kelią išleidimui ar jį sumažinti;

3.9. paimant ir išleidžiant balastinį vandenį ir (ar) balastinio vandens nuosėdas, kai tai atliekama siekiant išvengti taršos iš laivo ar kuo labiau sumažinti jos riziką;

3.10. išleidžiant balastinį vandenį ir (ar) balastinio vandens nuosėdas iš laivo toje pačioje vietoje, kurioje visas tas balastinis vanduo ir (ar) balastinio vandens nuosėdos buvo paimti ir jei jie nesumaišyti su iš kitų vietų paimtu balastiniu vandeniu ar balastinio vandens nuosėdomis.

4. Priemonėse vartojamos sąvokos:

Atstumas nuo artimiausio kranto – atstumas nuo bazinės kranto linijos, nuo kurios matuojamas teritorinės jūros plotis;

Balastinio vandens nuosėdos – laivo balastiniame vandenyje nusėdusios dalelės;

Balastinio vandens valdymas – pavieniai mechaniniai, fiziniai, cheminiai ir biologiniai procesai ar jų deriniai, kuriais siekiama pašalinti balastiniame vandenyje ir (ar) jo nuosėdose esančius kenksminguosius ir ligas sukeliančius vandens organizmus, padaryti juos nekenksmingus, taip pat išvengti jų paėmimo ir išleidimo;

Balastinis vanduo – vanduo su skendinčiomis dalelėmis, imamas į laivą siekiant reguliuoti jo diferentą, posvyrį, grimzlę, stovumą, korpuso įtempius.

Kitos priemonėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatyme.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-438\(1.5 E\)/D1-757/V-1184](#), 2015-10-23, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-16987

II. BALASTINIO VANDENS IR BALASTINIO VANDENS NUOSĖDŲ VALDYMAS LAIVUOSE

5. Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotuose laivuose, kuriems taikomos priemonės, turi būti balastinio vandens registravimo žurnalas.

6. Balastinio vandens registravimo žurnalo formą ir užpildymo tvarką nustato Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – administracija).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

7. Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotuose laivuose, kuriems taikomos priemonės, turi būti administracijos arba jos įgaliotos klasifikacinės bendrovės patvirtintas balastinio vandens valdymo planas, atitinkantis Tarptautinės jūrų organizacijos gairių dėl balastinio vandens valdymo ir balastinio vandens valdymo planų rengimo, patvirtintų Tarptautinės jūrų organizacijos Jūrų aplinkos apsaugos komiteto rezoliucija MEPC.127(53), reikalavimus.

8. Laivo kapitonas ir įgula turi būti susipažinę su laivo balastinio vandens valdymo planu ir žinoti savo teises ir pareigas įgyvendinant balastinio vandens valdymą.

9. Į uostus plaukiantis laivas privalo pasikeisti balastinį vandenį ne arčiau kaip 200 jūrmylių atstumu nuo artimiausio kranto vandenyse, kuriuose gylis yra ne mažesnis kaip 200 m. Kai laivas negali pakeisti balastinio vandens 200 jūrmylių atstumu nuo kranto, balastinis vanduo keičiamas kuo toliau nuo kranto, bet ne arčiau kaip 50 jūrmylių nuo kranto.

10. Priemonių 9 punkte minimų atstumo nuo kranto ir gylio reikalavimų išimtis taikoma:

10.1. laivams, kuriems siekiant įvykdyti priemonių 9 punkte nustatytus reikalavimus, reikėtų nukrypti nuo numatyto maršruto ar atidėti reisą;

10.2. kai laivo kapitonas pagrįstai nusprendžia, kad balastinio vandens keitimas laikantis priemonių 9 punkte nustatytų reikalavimų keltų pavojų laivo, įgulos, keleivių saugumui ar laivo stabilumui dėl nepalankių oro sąlygų, laivo sandaros ar korpuso įtempų, įrangos sutrikimo ar kitų aplinkybių.

11. Keičiant laivo balastinį vandenį, turi būti užtikrinamas bent 95 procentų balastinio vandens tūrio pakeitimas.

12. Laivuose, kurių balastiniai vandenys keičiami juos perpumpuojant, priemonių 11 punkto reikalavimų vykdymas užtikrinamas tris kartus perpumpavus už kiekvienos balastinio vandens talpyklos tūrį didesnę vandens kiekį.

13. Visi su laivo balastiniu vandeniu susiję veiksmai ar neveikimas, įskaitant balastinio vandens išleidimo, keitimo aplinkybes ir priežastis, aprašomas balastinio vandens registravimo žurnale. Prie kiekvieno įrašo pasirašo atsakingas laivo įgulos narys, o kiekvieną užbaigtą puslapį – laivo kapitonas.

14. Balastinio vandens valdymas taip pat užtikrinamas laivuose naudojant laivo vėliavos kompetentingos institucijos patvirtinto tipo balastinio vandens valdymo sistemas. Tokias valdymo sistemas naudojantys laivai neprivalo laikytis priemonių 9 punkto reikalavimų.

15. Tinkamas balastinio vandens valdymo sistemas laivams, plaukiojantiems su Lietuvos valstybės vėliava, tvirtina administracija arba jos įgaliota pripažinta klasifikacinė bendrovė atsižvelgdama į Tarptautinės jūrų organizacijos gaires dėl balastinio vandens valdymo sistemų patvirtinimo, priimtas Tarptautinės jūrų organizacijos Jūrų aplinkos apsaugos komiteto rezoliucija MEPC.174(58). Administracija pripažįsta kitų Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybių patvirtinto tipo balastinio vandens valdymo sistemas.

16. Plauksiantis už Baltijos jūros rajono ribų laivas imdamas balastinį vandenį stengiasi išvengti potencialiai kenksmingųjų, ligas sukeliančių organizmų ir balastinio vandens nuosėdų paėmimo.

III. BALASTINIO VANDENS NUOSĖDŲ VALDYMAS UOSTUOSE

17. Uostų terminaluose, kuriuose balastinės talpyklos valomos ir remontuojamos, turi būti atitinkami balastinio vandens nuosėdų priėmimo įrenginiai arba užtikrinamas kitas balastinio vandens nuosėdų priėmimo mechanizmas. Balastinio vandens nuosėdos turi būti tvarkomos pagal Tarptautinės jūrų organizacijos gaires dėl balastinio vandens nuosėdų priėmimo įrenginių, priimtas Tarptautinės jūrų organizacijos Jūrų aplinkos apsaugos komiteto rezoliucija MEPC.152(55).

18. Siekiant užtikrinti tinkamą balastinio vandens nuosėdų tvarkymą, uosto terminalas privalo parengti balastinio vandens nuosėdų tvarkymo planą ir suderinti jį raštu su Aplinkos apsaugos departamentu prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD) ir uosto administracija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

IV. LAIVŲ BALASTINIO VANDENS IR BALASTINIO VANDENS NUOSĖDŲ KONTROLĖ

19. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, įgyvendindamos laivų balastinio vandens ir balastinio vandens nuosėdų valdymo ir kontrolės priemones, pagal savo kompetenciją vykdo joms įstatymų ir kitų teisės aktų tvarka pavestas funkcijas.

20. *Neteko galios nuo 2017-01-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [3-141\(1.5 E\)/D1-279/V-517](#), 2016-04-26, paskelbta TAR 2016-04-27, i. k. 2016-10534

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-438\(1.5 E\)/D1-757/V-1184](#), 2015-10-23, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-16987

Nr. [3-141\(1.5 E\)/D1-279/V-517](#), 2016-04-26, paskelbta TAR 2016-04-27, i. k. 2016-10534

20¹. Nustačius priemonių nesilaikymo atvejus, taikoma administracinė atsakomybė Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso numatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [3-141\(1.5 E\)/D1-279/V-517](#), 2016-04-26, paskelbta TAR 2016-04-27, i. k. 2016-10534

21. Nustačius, kad laive nesilaikoma nustatytų priemonių, AAD, pasikonsultavęs su atitinkamo uosto administracija, gali uždrausti laivui išleisti balastinį vandenį ir balastinio vandens nuosėdas Lietuvos Respublikos jūros rajone.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

22. Jei laivas, plaukiantis į uostus, dėl tam tikrų aplinkybių negali pasikeisti balastinio vandens, laivo kapitonas nedelsdamas informuoja atitinkamo uosto administraciją, kuri, pasitarusi su AAD, gali priimti sprendimą nepriimti laivo į šį uostą. Apie sprendimą nepriimti laivo uoste uosto administracija nedelsdama informuoja administraciją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [3-438\(1.5 E\)/D1-757/V-1184](#), 2015-10-23, paskelbta TAR 2015-10-28, i. k. 2015-16987

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. 3-577/D1-841/V-1038 „Dėl Laivų balastinio vandens ir nuosėdų valdymo ir kontrolės priemonių, skirtų išvengti kenksmingųjų ir ligas sukeliančių vandens organizmų, patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [3-141\(1.5 E\)/D1-279/V-517](#), 2016-04-26, paskelbta TAR 2016-04-27, i. k. 2016-10534

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. 3-577/D1-841/V-1038 „Dėl Laivų balastinio vandens ir nuosėdų valdymo ir kontrolės priemonių, skirtų išvengti kenksmingųjų ir ligas sukeliančių vandens organizmų, patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [3-342/D1-692/V-797](#), 2018-07-13, paskelbta TAR 2018-07-27, i. k. 2018-12508

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. 3-577/D1-841/V-1038 „Dėl Laivų balastinio vandens ir nuosėdų valdymo ir kontrolės priemonių, skirtų išvengti kenksmingųjų ir ligas sukeliančių vandens organizmų, patvirtinimo“ pakeitimo